

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 7 maja 2021 r.

Nasz znak: NK-II.431.1.13.2020.HKam
Sprawę prowadzi: Hanna Kamińska
Telefon: 957851822
e-mail: hanna.kaminska@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Magdalena Pędziwiatr
Starosta Gorzowski

Dotyczy: Wystąpienie pokontrolne

W okresie od 30 września do 15 grudnia 2020 r. pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.:

- Hanna Kamińska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli
- Mariola Żurawska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli

na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr: 119/1-2/2020 z dnia 17 września 2020 r. przeprowadzili w Starostwie Powiatowym przy ul. Pankiewicza 5/7, 66-400 Gorzów Wlkp., kontrolę problemową w trybie zwykłym.¹ Kontrola została przeprowadzona w formie zdalnej ze względu na wprowadzenie na terenie całego kraju ograniczeń związanych z epidemią COVID-19.

Przedmiotem kontroli była realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 294 ze zm.) zwaną dalej *unpp*.

Kontrolą objęto realizację zadań ww. ustawy w 2019 i 2020 r.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymała Pani w dniu 10 lutego 2020 r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z powyższym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.²

Zakres działalności

Kontrola obejmowała swym zakresem przygotowanie organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gorzowie Wlkp. do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej z przepisami prawa oraz realizację obowiązków informacyjnych i dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Zakres odpowiedzialności

Funkcję Starosty Gorzowskiego, w okresie objętym kontrolą pełnił Pan Michał Wasilewski wybrany Uchwałą Nr 4/I/2018 Rady Powiatu Gorzowskiego z dnia 20 listopada 2018 r. Następnie Uchwałą Nr 118/XXI/2020 Rady Powiatu Gorzowskiego z dnia 17 lipca 2020 r.

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

na Starostę Gorzowskiego wybrano Panią Magdalenę Słomińską (obecnie Pędziwiatr). Organizację Starostwa Powiatowego określa Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Gorzowie Wielkopolskim uchwalony:

- Uchwałą Nr 197/2018 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 22 stycznia 2018 r.,
- Uchwałą Nr 222/2018 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Gorzowie Wielkopolskim,
- Uchwałą Nr 19/2019 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 31 stycznia 2019 r.,
- Uchwałą Nr 22/2019 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 11 lutego 2019 r.,
- Uchwałą Nr 89/2019 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 12 listopada 2019 r.,
- Uchwałą Nr 124/2020 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 21 kwietnia 2020 r.,
- Uchwałą Nr 135/2020 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 29 maja 2020 r.,
- Uchwałą Nr 144/2020 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 22 lipca 2020 r.

Zgodnie z § 8 ust. 1 Regulaminu Organizacyjnego Starosta kieruje pracą Starostwa na zasadzie jednoosobowego kierownictwa i ponosi odpowiedzialność za wyniki jego pracy. Wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą udzielała Pani Magdalena Słomińska (obecnie Pędziwiatr) – Starosta Gorzowski.

Ocena kontrolowanej działalności

Wykonywanie zadań w zakresie przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz sposobu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Ustalenia kontroli:

Zgodnie z § 20 ust. 4 pkt. 3 Regulaminu Organizacyjnego do zadań Wydziału Inwestycji, Rozwoju i Spraw Społecznych należy „wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej”. Pracownicy wydziału nie posiadają w zakresach obowiązków zapisów dotyczących zadań wynikających z *unpp*, ale na podstawie Regulaminu Wynagradzania Pracowników w Starostwie Powiatowym w Gorzowie Wlkp., przyznano pracownikom wydziału dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych, polegających na prowadzeniu spraw z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej.

1. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej

Na terenie Powiatu Gorzowskiego znajdują się 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, co odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 *unpp*. W latach 2019 - 2020 jeden punkt prowadzony był samodzielnie przez powiat, a dwa kolejne zostały powierzone do prowadzenia organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, wyłonionej w otwartym konkursie ofert, stosownie do art. 11 *unpp*. Punkty powierzone do prowadzenia organizacji pozarządowej znajdują się w siedzibie Starostwa Powiatowego, do którego Powiat Gorzowski posiada tytuł prawny, natomiast punkt prowadzony przez powiat regulują zawarte porozumienia z gminami.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w 3 punktach w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu, podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie, z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U.

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

z 2015 r. poz. 90). W punkcie położonym w Starostwie Powiatowym, w godzinach pracy urzędu, istnieje możliwość obsługi osób nieśłyszących z wykorzystaniem systemu Migam. Na stronie internetowej Powiatu umieszczona została informacja, iż osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą się stawić w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie także poza punktem, albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Pod informacją podano numer telefonu do kontaktu.

W okresie objętym kontrolą w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej udzielono 537 porad prawnych w 2019 r. oraz 190 porad w 2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

W związku z wystąpieniem w trakcie kontroli ograniczeń związanych z epidemią COVID-19 Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wlkp. zawiesiło udzielanie porad nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego bezpośrednio w punktach na czas od 13 marca do 22 czerwca 2020 r. Z uwagi na tymczasowe zawieszenie działalności punktów, porady były udzielane przez telefon lub z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość. Informacja na ten temat została opublikowana na stronie internetowej BIP Starostwa pod adresem

https://bip.powiatgorzowski.pl/196/Nieodplatna_Pomoc_Prawna/.

22 czerwca 2020 r. odwieszono udzielanie porad nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w punktach, za wyjątkiem gminy Witnica, gdzie nadal porady były udzielane telefonicznie i za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Na stronie internetowej opublikowano również „Zasady udzielania porad w punkcie w czasie pandemii koronawirusa”. Od dnia 12 października 2020 r. ponownie zawieszono udzielania porad w punktach (w punkcie w UG Deszczno od 8 października 2020r.), co zostało opublikowane na stronie internetowej.

W czasie trwania kontroli udzielano porad wyłącznie za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

2. Zawarcie porozumień z gminami

Zgodnie z art. 9 ust. 1. *unpp* powiat, realizując zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu. Realizując ustawowe zadania Powiat Gorzowski w 2018 r. zawarł porozumienia z 7 gminami z terenu powiatu gorzowskiego:

- dnia 5 listopada 2018 r. z Gminą Bogdaniec,
- dnia 6 listopada 2018 r. z Miastem Kostrzyn nad Odrą,
- dnia 6 listopada 2018 r. z Gminą Santok,
- dnia 7 listopada 2018 r. z Gminą Kłodawa,
- dnia 13 listopada 2018 r. z Gminą Deszczno,
- dnia 15 listopada 2018 r. z Gminą Lubiszyn,
- dnia 28 listopada 2018 r. z Miastem i Gminą Witnica

na prowadzenie 1 punktu w przeciętnym wymiarze 1 dzień w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie.

W 2019 r. zawarto porozumienia:

- dnia 13 listopada 2019 r. z Gminą Bogdaniec,
- dnia 18 grudnia 2019 r. z Gminą Santok,

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

lokale udostępnione w przeciętnym wymiarze 3 dni w miesiącu przez co najmniej 4 godziny dziennie,

- dnia 18 listopada 2019 r. z Gminą Kłodawa,
- dnia 25 listopada 2019 r. z Gminą Deszczno,

lokale udostępnione w przeciętnym wymiarze 2 dni w miesiącu przez co najmniej 4 godziny dziennie,

- dnia 20 listopada 2019 r. z Gminą Lubiszyn,
- dnia 12 grudnia 2019 r. z Miastem Kostrzyn nad Odrą,
- dnia 13 grudnia 2019 r. z Gminą Witnica,

lokale udostępnione w przeciętnym wymiarze 1 dzień w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie.

Starosta Gorzowski przygotował wykaz planowanych dyżurów na terenie powiatu, zawierający wszystkie niezbędne informacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, tj.:

- a) dni oraz, jeżeli to możliwe, godziny, w których planuje się dyżury,
- b) informację, czy dyżur przeznaczony będzie na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej czy świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- c) informację o rodzaju podmiotu udzielającego nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącego nieodpłatne poradnictwo obywatelskie podczas dyżurów,
- d) preferowaną specjalizację dyżurów, o ile stwierdzono potrzebę określenia specjalizacji,
- e) adresy lokali, w których planuje się dyżury.

Wyżej wymieniony wykaz został przez Starostę Gorzowskiego zamieszczony na stronie internetowej BIP Urzędu.

Starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu. W celu koordynacji realizacji zadań wynikających z ustawy Starosta może powołać pełnomocnika. Z tego uprawnienia Starosta nie skorzystał.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zgłaszania przez wójtów (burmistrzów) potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie *npp* i *npo* na kolejny rok kalendarzowy.

3. Zawarcie porozumień z okręgowymi radami adwokackimi oraz radami okręgowych izb radców prawnych

Zgodnie z art. 10 ust. 1 *unpp* Powiat Gorzowski w kontrolowanym okresie zawarł dwa porozumienia trójstronne z Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze oraz Okręgową Radą Adwokacką w Zielonej Górze w terminach: 28 listopada 2018 r. oraz 28 listopada 2019 r. Zawarte porozumienia zawierają wszystkie elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy.

ORA oraz OIRP w Zielonej Górze wskazały Staroście adwokatów i radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

4. Zawarcie umów z adwokatami i radcami prawnymi

Powiat Gorzowski zawarł z adwokatami i radcami prawnymi umowy o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej:

- 6 umów zawartych w dniu 31 grudnia 2018 r., na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.,

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

- 6 umów zawartych w dniu 31 grudnia 2019 r., na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.

Zawarte umowy posiadają wszystkie elementy wymagane w art. 6 ust 2 *unpp*. Harmonogram wskazujący lokal, dni oraz godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna był załącznikiem do każdej z zawartych umów. W umowach zawarto również informację o możliwości wydlużenia, na żądanie Starosty, czasu trwania dyżuru w ramach tego samego wynagrodzenia. W 2019 r. oraz do chwili rozpoczęcia kontroli w roku 2020 nie wystąpiły przesłanki określone w art. 8 ust. 6 *unpp*, w związku z tym Starosta nie wnosił o wydłużenie dyżurów.

5. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej

Sfera zadań publicznych obejmuje zadania w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa. Zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie. Organy administracji publicznej powierzają w sferze zadań publicznych, realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie. Powierzenie odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie realizacji tych zadań.

W związku z powyższym kontrolującym okazano następujące dokumenty:

- Uchwałę nr 253/2018 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 28 października 2018 r. w sprawie ogłoszenia i przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2019 r. Załącznikiem do uchwały była treść ogłoszenia otwartego konkursu ofert. Uchwałę wraz z ogłoszeniem wprowadzono i udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 30 października 2018 r., treść ogłoszenia konkursu zamieszczono na tablicy ogłoszeń w Starostowie Powiatowym oraz na stronie internetowej <https://www.powiatgorzowski.pl/>;
- Uchwałę nr 83/2019 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 22 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia i przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2020 r. Załącznikiem do uchwały była treść ogłoszenia otwartego konkursu ofert. Uchwałę wraz z ogłoszeniem wprowadzono i udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 23 października 2019 r., treść ogłoszenia konkursu zamieszczono na tablicy ogłoszeń w Starostowie Powiatowym oraz na stronie internetowej <https://www.powiatgorzowski.pl/>;
- zaproszenie do składania kandydatur do prac w komisji konkursowej z formularzem zgłoszenia;
- pismo do Wojewody Lubuskiego z prośbą o wskazanie przedstawiciela wojewody w pracach komisji w roku 2018 i 2019;
- Uchwałę nr 2/2018 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do zaopiniowania złożonych ofert na realizację zadań publicznych(...). Do przeprowadzenia postępowania konkursowego oraz oceny ofert powołano w/w komisję konkursową. Ponieważ nie wpłynęło żadne zgłoszenie od

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

organizacji pozarządowych ani wskazanie przedstawiciela od Wojewody Lubuskiego, w skład komisji konkursowej weszli przedstawiciele organu wykonawczego powiatu;

- Uchwałę nr 90/2019 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do zaopiniowania złożonych ofert na realizację zadań publicznych(...).Do przeprowadzenia postępowania konkursowego oraz oceny ofert powołano w/w komisję konkursową. W skład komisji konkursowej weszli przedstawiciele organu wykonawczego powiatu oraz przedstawiciel Wojewody Lubuskiego. W skład komisji konkursowej nie wszedł przedstawiciel organizacji pozarządowej, ponieważ nie zgłosił się żaden kandydat;
- oświadczenia członków komisji konkursowej, że nie są członkami organizacji pozarządowych, ani podmiotów, które złożyły oferty na realizację zadań publicznych w zakresie udzielania *npp* i *npo* w roku 2018 i 2019;
- karty oceny ofert 7 organizacji wraz z potwierdzeniem daty wpływu na kopertach, w których złożono oferty w roku 2018;
- karty oceny ofert 5 organizacji wraz z potwierdzeniem daty wpływu na kopertach, w których złożono oferty w roku 2019;
- protokół z posiedzenia komisji konkursowej z dnia 29 i 30 listopada 2018 r.;
- protokół z posiedzenia komisji konkursowej z dnia 19 listopada 2019 r.;
- wyniki otwartego konkursu ofert wraz z potwierdzeniem zamieszczenia wyników konkursu na BIP, stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń z roku 2018 i 2019;
- pisma o odesłaniu ofert organizacji, z którymi nie zawarto umów w 2018 r. (6 pism);
- pisma o odesłaniu ofert organizacji, z którymi nie zawarto umów w 2019 r. (4 pisma).

Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że organizację pozarządową wyłoniono w otwartym konkursie ofert, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Termin do składania ofert był nie krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia.

Ogłoszenia otwartego konkursu ofert zawierały wszystkie wymagane ustawą informacje. Otwarte konkursy w latach 2019 - 2020 ogłaszano i publikowano we wszystkich określonych ustawowo miejscach.

W odpowiedzi na opublikowane ogłoszenie złożono oferty na realizację przedmiotowego zadania publicznego. Oferty wpłynęły do Starostwa Powiatowego w Gorzowie Wlkp. w wyznaczonym terminie i zawierały wszystkie wymagane ustawą informacje, deklaracje, oświadczenia i sprawozdania z wykonania zadania publicznego. Złożone zostały w formie zgodnej ze wzorem określonym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań.

W celu opiniowania złożonych ofert powołano komisję konkursową, w skład której wchodziła w roku 2019 przedstawiciele organu wykonawczego jednostki, a w roku 2020 przedstawiciele organu wykonawczego jednostki oraz przedstawiciel Wojewody Lubuskiego.

Komisja do oceny ofert zastosowała Karty oceny oferty. Dokonując oceny oferty pod względem merytorycznym, komisja brała pod uwagę zgodność z warunkami określonymi w ogłoszeniu konkursowym, a w szczególności ich wartość merytoryczną, proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których oferent będzie

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

realizował powierzone zadanie. Ponadto komisja oceniła wieloletnią praktykę i doświadczenie w zakresie realizacji zadania określonego w konkursie. Kontrolujący ustalili, że w roku 2019 ocenie formalnej zostało poddane 7 ofert z których 3 zakwalifikowały się do oceny merytorycznej. Komisja po dokonaniu analizy ofert wybrała ofertę Stowarzyszenia, któremu została przyznana największa liczba punktów. Natomiast w roku 2020 ocenie formalnej zostało poddane 5 ofert, z których 4 zakwalifikowały się do oceny merytorycznej. Po przeanalizowaniu ofert komisja wyłoniła najwyżej ocenioną organizację pozarządową, której powierzono realizację zadania publicznego i udzielono dotacji.

Zdaniem kontrolujących ocena ofert została dokonana w sposób obiektywny, odnoszący się do zadania publicznego, tak by zapewnić wybór oferty zgodnie z zasadą równego traktowania wykonawców i z zachowaniem zasady uczciwej konkurencji.

Protokoły z posiedzenia Komisji Konkursowej wraz z załącznikami zostały podpisane przez wszystkich członków Komisji. Ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert zawierały wymagane ustawą informacje. Wyniki otwartego konkursu ofert w roku 2019 i 2020 ogłoszono niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w ustawie.

Zgodnie z pkt VIII.12 Ogłoszenia o otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego w zakresie *npp* i *npo* w roku 2019 i 2020 odesłane zostały dokumenty oferenta, z którym nie podpisano umowy na realizację zadania, o którym mowa w ogłoszeniu.

6. Zawieranie umów z organizacjami pozarządowymi

Po ogłoszeniu wyników otwartego konkursu ofert, każdego roku, Zarząd Starostwa bez zbędnej zwłoki, odpowiednio w dniach 20 grudnia 2018 r. i 9 grudnia 2019 r. zawarł umowy na realizację zadania publicznego z wyłonioną organizacją pozarządową, tj. Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM z siedzibą w Zielonej Górze. Umowy nr 246/2018, 247/2018, 158/2019 i 159/2019 zawarto w formie pisemnej na czas realizacji zadania, tj. od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r., oraz odpowiednio od 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Podpisane umowy odpowiadały wzorowi określonemu w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań, lecz nie uwzględniono w niej sposobu organizowania spotkań z mediatorem oraz sposobu postępowania w przypadku odmowy mediacji. O zawarciu porozumień z organizacją pozarządową poinformowano Wojewodę Lubuskiego.

W ofercie Stowarzyszenia Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM z siedzibą w Zielonej Górze wskazano 4 osoby, posiadające uprawnieni do przeprowadzania nieodpłatnej mediacji w 2020 r. W umowach zawartych przez organizację z mediatorami realizacja zadania jest uzależniona od umów zawartych z Powiatem. Umowy zawarte pomiędzy Powiatem Gorzowskim a Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM nie zawierają sposobu organizowania spotkań z mediatorem oraz sposobu postępowania w przypadku odmowy mediacji. W okresie objętym kontrolą nie były przeprowadzane mediacje oraz nie było przypadków wyłączenia z mediacji.

7. Spełnienie wymogów dotyczących lokali, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna oraz udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej

Ze względu na panującą w okresie kontroli epidemię COVID-19 – zespół kontrolny nie dokonywał osobiście oględzin lokali, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

W celu sprawdzenia spełniania przez lokal, wymogów wynikających z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2492) na prośbę kontrolujących Starostwo przesało dokumentację fotograficzną punktów. Każdy lokal, w którym usytuowany jest punkt, spełnił określone w § 5 rozporządzenia wymogi, tj. zapewniono dostęp do:

- instalacji elektrycznej, telekomunikacyjnej oraz dostęp do internetu,
- komputera z dostępem do:
 - oprogramowania do edycji tekstów,
 - oprogramowania umożliwiającego przesyłanie i odbieranie danych,
 - oprogramowania umożliwiającego porozumiewanie się na odległość środkami komunikacji elektronicznej,
 - systemu informacji prawnej z bazą aktów prawnych, w tym aktów prawa powszechnie obowiązującego, orzecznictwa i materiałów pomocniczych,
 - bazy aktów prawa miejscowego z terenu danego powiatu i gmin wchodzących w jego skład, oraz powiatów ościennych,
 - drukarki, materiałów biurowych, urządzenia pozwalającego na przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej.

We wskazanych lokalach znajdowały się wyodrębnione miejsca dla osób oczekujących na udzielenie porady. W lokalach udostępniane były nieprzezroczyste i oznakowane urny posiadające zamknięcia. Ponadto ww. pomieszczenia zapewniały odpowiedni poziom dyskrecji (§ 5 ust. 5 rozporządzenia) oraz były prawidłowo oznakowane (§ 5 ust. 3 rozporządzenia). Wszystkie lokale są w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Jak wynika z wyjaśnień złożonych kontrolującym w chwili przeprowadzania kontroli w Urzędach Gminy Deszcznie i Lubiszynie, w Gminnym Centrum Kultury w Kłodawie oraz Gminnym Ośrodku Kultury w Santoku nie było dostępu do komputera i drukarki, które zostały przeznaczone do pracy zdalnej dla pracowników gmin, na czas świadczenia przez wykonawców nieodpłatnej pomocy prawnej w formie zdalnej.

8. Edukacja prawna

Działania edukacyjne zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, dotyczące w szczególności upowszechniania wiedzy o:

- 1) możliwościach dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) prawach i obowiązkach obywatelskich;
- 3) działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej;
- 4) mediacji oraz sposobach pozasądowego rozwiązywania sporów;
- 5) możliwościach udziału obywateli w konsultacjach publicznych oraz w procesie stanowienia prawa, realizowane były na terenie powiatu poprzez:
 - rozbudowę i aktualizację portalu <http://edukacja-prawna.info.pl/powiat-gorzowski>,

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

- opracowanie prelekcji oraz konkursu „Bieg w prawo” (działania te nie doszły do skutku z uwagi na protest nauczycieli),
 - w dniach 15-30 kwietnia 2019 r. na antenie Radia Zachód odbyło się 25 emisji spotu w ramach kampanii społecznej „Twoje prawo”,
 - emisję w wydaniu magazynu Radia Eska materiału o funkcjonowaniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego oraz działaniach z zakresu edukacji prawnej prowadzonych przez organizacje pozarządową na terenie województwa lubuskiego,
 - kampanię dla mieszkańców „Odbieraj listy polecone” w wersji elektronicznej prowadzonej na portalu <http://edukacja-prawna.info.pl/powiat-gorzowski>,
 - wydruk przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM w 2019 r. ulotek „Zadłużenie. Jak poradzić sobie z nadmiernym zadłużeniem. Upadłość konsumencka”,
 - wydruk przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM w 2019 r. i 2020 r. ulotek dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji i plakatów dotyczących cyberprzemocy w 2020 r.,
 - przeprowadzenie konkursu dla uczniów wszystkich klas szkół ponadpodstawowych i gimnazjalnych oraz uczniów 7 i 8 klasy szkół podstawowych pn. :”Lubuski Konkurs Wiedzy o Prawie2020” objęty patronatem Lubuskiego Kuratora Oświaty,
 - prowadzenie kampanii „Stop cyberprzemocy” dostępnej na stronach Facebooka oraz YouTube wraz z wydrukiem plakatów i ulotek,
 - publikację na stronie internetowej powiatu gorzowskiego informacji nt.: „Pamiętaj! Cyberprzemoc to przestępstwo...”,
 - publikację na stronie <http://kierunektwojpowiat.pl> podstawowych informacji o formach, trybie i harmonogramie przyjęć zainteresowanych nieodpłatną pomocą prawną oraz bieżąca aktualizację zamieszczanych danych,
 - przesłanie ww. materiałów w formie drukowanej i elektronicznej m.in. do Sądów, Prokuratury, Urzędów Miast/Gmin, Ośrodków Pomocy Społecznej, domów pomocy społecznej z terenu powiatu gorzowskiego oraz do mediów z prośbą o publikację – pisma w ww. sprawie przesłane do podmiotów przedstawiono kontrolującym.
- Ww. działania udokumentowano za pomocą korespondencji z organizacją pozarządową, e-maili z podmiotami, publikacji na stronach internetowych, ulotek oraz plakatów.

9. Działalność kontrolna Starosty

Zgodnie z przepisem art. 11 ust. 8 *unpp* starosta kontroluje wykonywanie umowy przez organizację pozarządową na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057).

Starosta może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania zgodnie z art.17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w szczególności:

- 1) stopnia realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania;
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

W § 8 umowy na realizację zadania publicznego w 2019 r. określono zasady kontroli prawidłowości wykonywania zadania publicznego, w myśl których zlecający może żądać udzielenia ustnie lub na piśmie informacji dotyczących wykonania zadania. Starosta nie przeprowadził kontroli wykonania umowy o realizację zadania publicznego na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie miasta na prawach powiatu w 2019 r. przez organizację pozarządową w inny sposób niż złożenie sprawozdania z wykonania zadania publicznego, co narusza postanowienia art. 11 ust. 8 i 8a *unpp*. Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami kontrola za lata 2019-2020 przewidziana jest w 2021 r.

Zgodnie z § 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, Starosta co najmniej raz w miesiącu przekazuje dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej, które mogą mieć wpływ na sposób wykonania przez właściwą okręgową radę adwokacką, albo właściwą radę okręgowej izby radców prawnych ich zobowiązań. Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Starostę Gorzowskiego w okresie objętym kontrolą nie przekazywano drogą elektroniczną części B kart pomocy do dziekanów Okręgowej Rady Adwokackiej lub Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz do właściwej organizacji pozarządowej. W kartach tych winny być zawarte opinie osób uprawnionych do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej o sposobie udzielania pomocy. Do ww. podmiotów winny zostać przekazane te opinie, które mogą mieć wpływ na sposób wykonywania pomocy. W 2019 r. 5 osób wyraziło zgodę na wyrażenie opinii i wypełnienie części B kart pomocy, a w 2020 r. – 2 osoby. Ze złożonych kart wynikało, iż świadczone porady są udzielane na wysokim poziomie i są zgodne z oczekiwaniami, w związku z czym nie dokonywano ich analizy (o której mowa w art. 7 ust. 5 *unpp*) i nie przekazywano dziekanom Okręgowej Rady Adwokackiej i Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych. Do Starosty Gorzowskiego w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi na funkcjonowanie punktów, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna oraz świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

10. Obowiązek sprawozdawczy Starosty wobec Ministra Sprawiedliwości i Wojewody oraz rozliczenie dotacji

Zgodnie z art. 12 ust. 1 *unpp* i § 11 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego Starosta przekazuje co kwartał, za pośrednictwem właściwego wojewody, Ministrowi Sprawiedliwości, zbiorczą informację o wykonaniu zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1, na obszarze powiatu, w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

Starosta Gorzowski przekazał za pośrednictwem platformy ePUAP Wojewodzie Lubuskiemu zbiorczą informację o wykonaniu zadań w terminach:

- 26 kwietnia 2019 r.,
- 19 lipca 2019 r.,
- 30 października 2019 r.,
- 15 stycznia 2020 r.,
- 17 kwietnia 2020 r.

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

co jest zgodne z postanowieniami art. 12 ust. 1 *unpp*.

W 2019 r. Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wlkp. otrzymało dotację na realizację zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w wysokości 198 000,00 zł, z czego 180.180,00 zł przeznaczono na wynagrodzenia dla adwokatów i radców prawnych z tytułu umów zawartych z powiatem, 5.940,00 zł na edukację prawną (3% udzielonej dotacji), a 11.877,69 zł (ok. 6 %) to koszty obsługi organizacyjno-technicznej zadania. Niewykorzystaną dotację w wysokości 2,31 zł zwrócono w okresie rozliczeniowym na konto Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, co jest zgodne z ustawą o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.). Nie wniesiono uwag do wykorzystania dotacji. W 2020 r. Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wlkp. otrzymało dotację w kwocie 198.000,00 zł, do dnia rozpoczęcia kontroli 128.072,40 zł przeznaczono na wynagrodzenia dla adwokatów i radców prawnych z tytułu umów zawartych z powiatem, 4.455,00 zł na edukację prawną, a 7.668,76 zł na koszty obsługi organizacyjno-technicznej zadania.

Przedstawiając powyższe ustalenia, **zalecam:**

- zawieranie w umowach z adwokatami i radcami prawnymi oraz organizacją pozarządową postanowień dotyczących określania sposobu organizowania spotkań z mediatorem oraz sposobu postępowania w przypadku odmowy mediacji,
- sprawowanie kontroli wykonywania umowy przez organizację pozarządową na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, proszę o pisemną informację o sposobie wykonania zaleceń i wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Podstawa prawna:

¹ art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464) oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224),

² art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak